

הרב יצחק זילברשטיין

הנחיות ל"ז בתמוז ולת"ב תש"פ¹

שאלה:

הרופאים אומרים שהציבור מבולבל, ולא יודעים, אם לצום ואיך לצום, ומבקשים לקבל הנחיות כיצד יש לנהוג ב"ז בתמוז ובת"ב בצל הקורונה.

תשובה:

בביאור הלכה [סימן תקנ"ד ס"י ד"ה דבמקום חולין], "עיין בספר פתחי עולם דבמקום שאין המחלה של חולירע חזקה, חס ושלוש, יאכל פחות מככותבת בכדי אכילת פרס, וכן בשתיה, כמו שכתב השיעורים בשו"ע סימן תרי"ח (כך יש להורות לשואל בתשעה באב, שבזה לא נעקר התענית לגמרי, ורחמנא ליבא בעי").

אם המחלה חזקה אוכלים כדרך, אבל אם המחלה היא לא כל כך חזקה, יש לאכול פחות מככותבת בכדי אכילת פרס (דהינו כל 9 דקות פחות מככותבת – $\frac{2}{3}$ ביצה (כשלושים גר')), ושתייה כמלוא לוגמיו (ממלאים את הפה בצד אחד במים), וכך לא נעקרת התענית לגמרי. מוסיף הפתחי עולם "ומי שירצה להתענות במקום שאין המחלה בזעם, ח"ו, יש ליעצו ולהזהירו שלא ילך מפתח ביתו כל היום, ולהכריחו כשיצא ישא סביב לחוטמו ופיו חתיכה קאמפע"ר".

הרב אלישיב זצ"ל בקובץ תשובות חלק א' סימן נ"ז כתב, "והנה חולה בת"ב לא צריך אומד, דבמקום חולי לא גזרו רבנן כמבואר בסימן תקנ"ד, ורק במקום שיש רק חשש ולא חולי ממש, שמא יפגעו ממחלה מתהלכת, על זה אמר הביאור הלכה שצריך לאכול פחות מכשיעור, אבל אם הוא כבר חולה, ברור שמותר לו לאכול הכל".

לסיכום: הביאור הלכה אומר שבמקום שהמחלה חזקה, חייבים לאכול כרגיל. מקום שהמחלה לא קשה וחזקה, יאכל פחות מככותבת וישתה פחות ממלוא לוגמיו. ומי שרוצה להתענות במקום שאין המחלה חזקה ישב בבית ואם יוצא, ישים מסכה על פניו.

¹ שו"ת משיעור הגר"י זילברשטיין מ"דברי שיר" (י"ז תמוז תש"פ), שודר ע"י קול הלשון. פורסם בכלי התקשורת.

לאור דברי הפתחי עולם ודברי הרב אלישיב זצ"ל ניתן לחלק את הדברים לשלושה חלקים:

- א. החמור ביותר, מי שכבר נדבק, או שנמצא בין כאלה שסיכוי גדולים שידבק, אל יצום כלל גם בת"ב, כי במקום חולי לא גזרו רבנן, למרות שהוא מרגיש טוב ולא נושא שום תסמינים, אבל ידוע שהוא נושא את המחלה
- ב. כשיש חשש שידבק במחלה, כגון שנמצא בבידוד, או שאין לו חום אבל יש לו כמה תסמינים, כגון שאיבד את חוש הטעם. הוא יאכל פחות מכשיעור וישתה פחות ממלוא לוגמיו, כל זה כל 9 דקות ואם קשה לו כל 4 דקות.
- ג. אדם שלא נדבק כלל, ואין גם בסביבתו כאלה, יכול לצום כרגיל, אבל כשיוצא החוצה, צריך לשים מסיכה על פניו.

ויה"ר שנחזור לבית המדרש במהרה בימנו, וכולנו נגילה ושמחה בו, ונלמד רק הלכות שמחות והלכות ברכת ה' והודאה לקב"ה.